

STARTA EGEN VERKSAMHET

Vilka krav ställer lagstiftningen på den som håller på med tatuering/permanent makeup? Eftersom dessa verksamheter innebär hälsorisker är det viktigt att veta vad som gäller:

Att tänka på när du startar din verksamhet.

- Du måste göra en anmälan
- Att lokalen är ändamålsenlig
- Att tänka på när det gäller egenkontroll
- Du ska fördela det organisatoriska ansvaret
- Du ska upprätta rutiner för fortlöpande kontroll
- Du ska göra regelbundna riskbedömningar
- Du ska göra en förteckning över kemiska produkter

Miljöbalken.

Miljöbalken är den övergripande miljölagen i Sverige.

Piercing- och tatueringerverksamhet regleras av miljöbalken och tillhörande förordningar. Lagen riktar sig direkt till dig som är verksam- hetsutövare. Verksamhetens storlek är inte avgörande för om lagen gäller eller inte – den gäller alltså även enmansföretagare.

I miljöbalken står att verksamhetsutövaren ska ha kunskap om risk- erna i sin verksamhet och system att kontrollera den. Den som erbjuder yrkesmässig hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta är skyldig att anmäla sin verksamhet och se till att de krav som ställs är uppfyllda.

Du ska anmäla din verksamhet i förväg.

Den som bedriver yrkesmässig hygienisk verksamhet ska anmäla detta till kommunens miljönämnd senast sex veckor innan verksamheten påbörjas.

Om du inte anmäler verksamheten kan miljönämnden ålägga dig en miljöstraffavgift. Det framgår av förordningen om miljöstraff- avgifter när detta kan bli aktuellt.

Miljönämnden har också rätt att ta ut en avgift för att hantera din an- mälan och för tillsyn av verksamheten. Kommunfullmäktige i respektive kommun beslutar om avgiftens storlek, och den kan därför variera mel- lan kommunerna. Kontrollera vad som gäller i din kommun.

Du måste följa hänsynsreglerna

I miljöbalken finns några övergripande regler (hänsynsregler) som gäller all verksamhet:

- Bevisbördan ligger alltid hos dig som driver verksamheten, vilket innebär att du är skyldig att visa att verksamheten uppfyller miljö- balkens krav.
- Du ska ha den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

- Du ska vidta åtgärder för att hålla en god allmän hygien och för att minska risken för skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön (försiktighetsåtgärder).
- Du ska hushålla med råvaror och energi.
- Du ska undvika kemiska produkter som kan medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med mindre farliga produkter.

Du har ansvar för egenkontrollen.

- Du har ansvar för egenkontrollen, vilket innebär att du ska övervaka din verksamhet på ett systematiskt sätt. Syftet med egenkontrollen är att minimera riskerna för olägenhet för människors hälsa eller miljön.
- Den som bedriver yrkesmässig hygienisk verksamhet som riktar sig till allmänheten berörs av reglerna i förordningen om verksamhets- utövarens egenkontroll.

Du ska känna till regler om kemikalier

- Det ska finnas en förteckning över de kemiska produkter i verksamheten som kan innebära risker utifrån hälso- och miljösynpunkt.
- Det är viktigt att kontrollera att det inte finns farliga kemiska ämnen i tatueringsfärgen. Det gäller framförallt för tatueringen som köper in färger att ställa frågor om det till sina leverantörer. I Sverige saknas regler om kemiska ämnen som inte får ingå i tatueringsfärger, men det är ändå, enligt miljöbalken, ett ansvar för verksamhetsutövaren att undvika färger med farliga ämnen som kan ge skador.
- Den som tillverkar eller importerar stora mängder kemikalier, till exempel tatueringsfärg, eller tillhandahåller kemiska produkter på marknaden måste anmäla detta till Kemikalieinspektionens produktregister. Anmälan ska ske senast när verksamheten påbörjas. Anmälan gäller kemikalier som importeras från länder i och utanför EU. Man ska lämna information om det finns några farliga ämnen i produkten, och om de kan medföra risker vid den avsedda användningen.

Du ska känna till regler om avfall.

Avfall från yrkesmässig hygienisk verksamhet kan till stor del jämföras med hushållsavfall, men vissa typer av avfall, exempelvis kemikalier, ska hanteras på särskilt sätt. Vänd dig till din kommun för mer information om vad som gäller.

Du är skyldig att se till att avfall som kan vara skadligt för människors hälsa eller för miljön hanteras så att eventuella risker minskas.

Smittskyddslagen.

Smittskyddslagens bestämmelser omfattar alla smittsamma sjukdomar. Till lagen finns förordningar kopplade, som bl.a. reglerar vilka sjukdomar som är anmälningspliktiga.

Brottsbalken

Den som utsätter någon annan för smittrisker avsiktligt, genom vårdslöshet eller försummelse kan dömas till straff enligt brottsbalken. Några brott som kan förekomma i samband med smittspridning är misshandel, vållande av kroppsskada eller sjukdom, samt framkallande av fara för annan.

Föräldrabalken.

Socialstyrelsen har i en skrivelse till Statens medicinsk-etiska råd (SMER) uttalat sig när det gäller skönhetsoperationer av minderåriga. Enligt Socialstyrelsen faller även ingrepp som piercing/håltagning och tatuering inom vårdnadshavarens bestämmanderätt enligt 9 kap föräldrabalken. Det innebär att om vårdnadshavaren, vanligen föräldrarna, inte har gett sitt samtycke får ett sådant ingrepp inte göras så länge barnet är omyndigt. Att barnet bedöms vara kompetent att förstå innebörden och konsekvenserna av ingreppet tar inte över vårdnadshavarens yttersta ansvar och skyldighet att bestämma om barnets personliga angelägenheter, ibland även mot barnets vilja.

Läkemedelsverkets föreskrifter.

Ämnen och beredningar som är tänkta att användas på kroppens yttre delar eller på tänder och slemhinnor i munhålan, för att, i första hand, rengöra eller parfymera, ändra utseende, korrigera lukt eller skydda och bibehålla kallas för kosmetiska och hygieniska produkter. Läkemedelsverket har regler som gäller för alla som tillverkar, importerar eller säljer sådana produkter. Tatueringsfärg är dock inte en kosmetisk eller hygienisk produkt eftersom den är avsedd att föras ned i huden.

Viktiga kapitel I miljöbalken (sfs 1998:808)

- Allmänna hänsynsregler, kapitel 2, § 1–9
- Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (inkl smittskydd), kapitel 9
- Kemiska produkter och biotekniska organismer, kapitel 14
- Avfall och producentansvar, kapitel 15
- Tillsyn m.m., kapitel 26
- Avgifter, kapitel 27
- Tillträde m.m., kapitel 28
- Miljöbrott, kapitel 29

Viktiga förordningar som är kopplade till miljöbalken

- Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
- Förordning (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll
- Förordning (1998:950) om miljöstraffavgift